

«L'ambient conflictiu de la ciutat ens perjudica»

El Festival de Sant Sebastià prepara una de les millors edicions dels últims temps. La projecció de l'obra completa de Jacques Tourneur, un mestre injustament oblidat, i la presentació del cineasta xinès Zhang Yimon, guanyador de l'últim Festival de Berlín, són els plats forts d'enguany en aquest certamen cinematogràfic que s'ha consolidat com el més important de l'estat espanyol.

Arantxa Zugasti

El despatx de Diego Galán, al segon pis de l'edifici del Teatro Victoria Eugenia (seu permanent del Festival), sembla un camp preparat per a la batalla. Deu dies seran suficients per a tornar bojós els seus organitzadors. Per la seua banda, el director del festival espera tranquil·lament que comence.

—*¿Quines novetats ens ofereix enguany el Festival de Cine de Sant Sebastià?*

—Aquesta edició repeteix a grans trets l'esquema dels últims anys, en el sentit que estarà dividida en seccions: la secció oficial (amb un jurat oficial), Zabaltegi o Zona oberta, que inclou pel·lícules d'altres festivals, documentals, etc., i després hi ha les retrospectives. Enguany n'hem fet tres: una que estarà dedicada a Jacques Tourneur, un director que és admirat per tots però del qual pocs coneixen l'obra; una altra retrospectiva serà la de l'ABC d'Amèrica Llatina, amb una mostra exhaustiva del tipus de cine que es fa en aquell continent, país per país i època per època; finalment, n'oferirem una que hem anomenat «Solo se vive una vez» i que recull els autors que només van fer una pel·lícula en la seua vida i són coneguts per una altra activitat. Parle de gent com Marlon Brando, Charles Laughton, Jack Lemmon, etc.

—*Amb aquest conjunt de pel·lícules es podria dir que el Festival de Sant Sebastià confirma el seu esperit intel·lectual, cosa que el diferencia d'altres certàmens, com el de Canes per exemple...*

—Aquestes tres retrospectives que he esmentat confirmen el nostre esperit en la selecció de pel·lícules per a la secció oficial, és a dir, confirmen el nostre in-

terès preferent per un cine independent, poc vist, per les possibilitats de descobrir gent nova i valors nous per al cine i no anar a allò que habitualment es veu en les sales.

—*¿Quina serà l'atracció principal del Festival?*

—La gran atracció serà la presentació d'un cineasta xinès, Zhang Yimon, que ha guanyat l'últim Ós d'or del Fes-

cine que es fa a la Xina, ara per ara un dels més atractius, al meu parer.

—*¿I, què ens pot dir del jurat?*

—Doncs, que serà un jurat de luxe perquè vénen cineastes com Manuel Gutiérrez Aragón, Nagisa Oshima, Clare Peploe, Alfonso Ungría, i també el productor nord-americà Robert Kramer, el director polonès Radoslaw Piwowarski i Sidney Lumet. Alguns

Teatre Victoria Eugenia, seu permanent del Festival.

tival de Berlín amb la primera pel·lícula que ha fet com a director de cine. Zhang Yimon és un cineasta molt pintoresc perquè crec que és l'únic en el món que treballa de director de fotografia, d'actor i de director al mateix temps, i les tres coses les ha fetes extraordinàriament bé en les cinc pel·lícules en què ha treballat. Tenim la intenció de projectar-les totes. Això pot ser molt interessant perquè comptarem, a més, amb la seua presència a Sant Sebastià. Aquesta pot ser, doncs, una possibilitat única per a conèixer el

d'ells estan molt vinculats al nostre Festival; Gutiérrez Aragón, per exemple, ha estat premiat moltes voltes i Clare Peploe, la dona de Bernardo Bertolucci, va guanyar l'any passat la Concha de plata amb el film *High Season* (*Temporada Alta*).

—*Si al Festival de Sant Sebastià li atorguem aquest caràcter intel·lectual a què fèiem referència, hi deu haver altres certàmens que potser es regeixen per altres criteris...*

—Hi estic d'acord. La selecció que

«Aquest és un treball neuròtic. Treballes tot l'any, i molt, per a preparar 10 dies de Festival on pot tenir lloc qualsevol cosa.»

es fa a Canes o que nosaltres fem ací respon a concepcions diferents del cine. Això no obstant, el certamen de Canes d'enguany s'ha orientat també al descobriment de gent nova, amb plantejaments més arriscats. Això és el que nosaltres tractem de fer des de fa tres anys. De tota manera, no vull dir que s'hagen de rebutjar sistemàticament les pel·lícules comercials, perquè n'hi ha algunes d'excel·lents que mereixen ser exhibides en un festival.

I, quant a això del cine *intel·lectual*, jo parlaria de cine independent, perquè és un concepte més ampli, que ho abasta tot, des de la pel·lícula més complexa fins a la comèdia més banal.

—*Després d'haver donat informació del Festival de cine com a crític i periodista, ara li han encomanat la tasca de dirigir-lo. ¿Com es veu el festival des de dins?*

—Es veu millor i també s'entén millor perquè, indubtablement, es tenen més dades. A mi, una de les coses que més em van sobtar en fer-me'n càrrec va ser la constatació que el treball no era tan fàcil com m'havia pensat. Però, el que més em va al·lucinar i ho continua fent encara és que aquest és un treball neuròtic per dues raons: una

és perquè treballes durant tot l'any, i molt, per a només 10 dies, i durant aquests 10 dies pot tenir lloc qualsevol esdeveniment extern que destruesca la teua feina. L'altra és que treballes amb promeses: tothom et diu que vindrà, que enviarà les seues pel·lícules, però, ¿i si no vénen? Doncs, et quedes sense res. Depens dels altres totalment.

—*Però, en això, hi deu tenir molt a dir la credibilitat del mateix festival, ¿no?*

—Bo, s'ha de dir que normalment la gent compleix les seues promeses, la prova d'això és l'existència del Festival, però un festival depèn també de l'atzar i de la serietat dels altres. Hi ha una cosa que és un malson per a qualsevol festival: unà vaga de controladors aeris. I no només al teu país, sinó a qualsevol. Si de sobte els polonesos o els anglesos fan vaga, no hi ha pel·lícules ni convidats, i això és una cosa amb la qual has de comptar. L'any passat, per exemple, el Festival començà a funcionar solament amb una de les pel·lícules de la secció oficial i la resta eren telegrams i promeses.

—*¿Aquest panorama té cap influència a l'hora d'obtenir el finançament?*

—No, pense que no. Enguany, repre-

tirem una fórmula que començarem en l'edició anterior, els promotors, encara que aquesta vegada els volem donar un paper més destacat.

El pressupost d'un festival s'ha de fer sobre la corda fluixa. En aquest sentit també hi ha promeses, al marge de les subvencions puntuals dels organismes oficials que donen el seu suport. Hi ha activitats, la del maratí de cine o el cicle de pel·lícules sobre pirates en la pantalla de la platja, per exemple, que no es podrien dur a terme si no les pagava un promotor. Ara per ara, els 80 milions necessaris per a fer tot això no els tenim i no ho tinc gens clar. Les coses noves encara creen recels i, per tant, hem de guanyar la confiança dels que pensen que estem bojos per muntar una pantalla de 400 m² a la platja.

—*Després d'un període de crisi, el dels anys setanta, sembla que, amb la recuperació de la categoria A, la competitiva, el festival ha començat a recuperar-se. ¿És el moment d'equiparar-lo, sense cap complex, a les mostres més importants d'Europa: Venècia, Canes, Berlín...?*

—El que va passar els anys setanta al Festival de Sant Sebastià, és el mateix que va ocórrer al de Venècia, que

FILMOTECA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DIMECRES, 31

18.00 h.: LA MASCARA DEL DEMONIO, *Mario Bava*, 1960. Itàlia. V.O.S.E.
20.00 h.: LA INVASION DE LOS LADRONES DE CUERPOS, *Don Siegel*, 1956. USA. V.O.S.E.
22.00 h.: LA BESTIA, *Walerian Borowczyk*, 1975. França. V.O.S.E.

DIJOUS, 1

18.00 h.: LA MASCARA DEL DEMONIO, *Mario Bava*, 1960. Itàlia. V.O.S.E.
20.00 h.: LA INVASION DE LOS LADRONES DE CUERPOS, *Don Siegel*, 1956. USA. V.O.S.E.
22.00 h.: LA BESTIA, *Walerian Borowczyk*, 1975. França. V.O.S.E.

DIVENDRES, 2

18.00 h.: RESONATOR, *Stuart Gordon*, 1986. EUA. V.E.
20.00 h.: EL ABOMINABLE DR. PHIBES, *Robert Fuest*, EUA-G. Bretanya. V.O.S.E.
22.00 h.: GOTHIC, *Ken Russell*, 1986. Gran Bretanya. V.E.

DISSABTE, 3

18.00 h.: CUANDO EL VIENTO SOPLA, *Raymond Briggs*, 1986. G. Bretanya. V.O.S.E. (Dibuixos animats del que podria ser el dia després d'una guerra nuclear).
20.00 h.: GOTHIC, *Ken Russell*, 1986. Gran Bretanya. V.E.
22.00 h.: EL RETORNO DEL DR. PHIBES, *Robert Fuest*, 1972. EUA-Gran Bretanya. V.O.S.E.

DIUMENGE, 4

18.00 h.: EL ABOMINABLE DR. PHIBES, *Robert Fuest*, EUA-G. Bretanya. V.O.S.E.
20.00 h.: CUANDO EL VIENTO SOPLA, *Raymond Briggs*, 1986. G. Bretanya. V.O.S.E. (Dibuixos animats del que podria ser el dia després d'una guerra nuclear).
22.00 h.: EL RETORNO DEL DR. PHIBES, *Robert Fuest*, 1972. EUA-Gran Bretanya. V.O.S.E.

DILLUNS, 5

18.00 h.: EL CLUB DE LOS MONSTRUOS, *Roy Ward Baker*, 1980. Gran Bretanya. V.E.
20.00 h.: LA CARA OCULTA DE LA LUNA, *Erik Clausen*, 1986. Dinamarca. V.O.S.E.
22.00 h.: LIFEFORCE-FUERZA VITAL, *Tobe Hooper*, 1985. EUA. V.E.

DIMARTS, 6

18.00 h.: LIFEFORCE-FUERZA VITAL, *Tobe Hooper*, 1985. EUA. V.E.
20.00 h.: EL CLUB DE LOS MONSTRUOS, *Roy Ward Baker*, 1980. Gran Bretanya. V.E.
22.00 h.: LA CARA OCULTA DE LA LUNA, *Erik Clausen*, 1986. Dinamarca. V.O.S.E.

Travessera de Gràcia, 63.
Telèfon 201 29 06

va estar tancat durant deu anys. Era l'època del fervor de maig del 68 i dels nous conceptes de com s'havia de dirigir el cine a la societat. Els partits polítics començaren aleshores a introduir-s'hi fins al punt que l'ofegaren. Els festivals poden ser de dretes o d'esquerres, però tenen unes regles de joc que, en aquell moment, quedaren ofegades. Ací va succeir una cosa semblant; la situació social i política que va viure tot l'estat, però particularment el País Basc, arran de la mort de Franco, i els nous plantejaments de per on s'havien de dirigir les accions socials i públi-

JAVIER BERISTAIN

«Cal regalar temps als que comencen perquè puguin preparar millor el seu pròxim treball.»

ques, com és el cas d'un festival d'aquest tipus, acabaren per ofegar-lo. Amb els anys, em sembla que s'ha professionalitzat. Però, bé, això és ja una etapa passada.

—*El fet d'estar situat a Sant Sebastià, ¿ha dut més problemes a la mostra dels previstos?*

—Em sembla que tot està ara més normalitzat. Abans hi havia la idea generalitzada que el festival era un enemic, elitista i aliè a la ciutat. Ara, però, és diferent, la gent ho veu. En primer lloc és un esdeveniment cultural que s'ha fet molt popular, i tot això fa que el festival s'incorpore més que abans a la vida de la ciutat.

—*En tot cas, l'ambient conflictiu del País Basc haurà perjudicat l'activitat normal del festival...*

—És lògic, sí. L'any passat, per exemple, una vegada clausurat el festival, va esclatar un cotxe bomba davant de l'hotel Maria Cristina. Aquests fets no són precisament un al·licient per a una mostra de cine. El més greu, però, jo crec que ha passat ja i, ara per ara, la gent decideix venir o no venir amb motivacions distintes a la de l'am-

bient que pot trobar ací; ve per raons més professionals, per haver escollit aquest festival o, en canvi, no ve per coincidències de dates o per raons d'aquest tipus.

—*L'interès del Festival de Cine de Sant Sebastià en l'obra dels autors hispanoamericans ¿respon a la idea que aquesta mostra faça de pont entre els dos continents?*

—Això és cert, i respon a una idea que sempre ha volgut desenrotllar el nostre festival. Però, d'altra banda, els que hi treballem, pensem sincerament que hi ha una molt bona producció a l'Amèrica Llatina que és totalment desconeguda.

—*L'esperit de la secció Zabaltegi o Zona oberta pretén ser una finestra oberta a noves experiències, però el problema comença quan es volen distribuir aquestes pel·lícules...*

—Per això, precisament, hem creat aquesta petita secció, una espècie de mercat en què les pel·lícules es poden promoure. En tot cas i, a poc a poc, es van obrint aquests camps; a Madrid, per exemple, es va distribuir molt bé una pel·lícula com *Crazy Love*, que es va emetre l'any passat a Sant Sebastià. TVE ha emès fa poc la trilogia d'Axel Corti que va rebre un premi d'aquest festival. Tot això és per a mi molt positiu perquè, si un dia no haguérem comprat aquestes pel·lícules, ningú en coneixeria ara els autors.

—*Però les dificultats de distribució s'amplien fins i tot a les pel·lícules que han guanyat en la mostra...*

—Això depèn sempre de la pel·lícula i de l'any, però això passa també en qualsevol festival. Per posar-ne un exemple, encara no s'ha estrenat a Espanya la pel·lícula que va guanyar a Canes l'any passat i, fins i tot, no sabem que ningú haja comprat el guanyador d'enguany. El problema de la distribució no és, per tant, exclusiu d'aquesta mostra de cine.

—*Els joves cineastes critiquen que reben poques ajudes...*

—En el festival, fins ara, els premis que concedeix la cadena hotelera CIGA, d'uns sis milions de pessetes a la millor primera o segona obra, s'han donat sempre a pel·lícules que s'han projectat a Zabaltegi, això és el que pot fer un festival, donar temps als que comencen perquè puguin preparar millor el seu pròxim treball.

—*Quant al cine espanyol, ¿quin panorama li augura aquest festival?*

—Estem esperant les pel·lícules que encara s'estan filmant, però a mi em sembla que la representació serà millor que la de l'any passat. □